Ringeriksregionen

Klima- og miljødepartementet

Ringeriksregionen, 14.10.2026

Høringsinnspill fra Ringeriksregionen til regjeringens forslag til ny Oslofjordplan

Ringeriksregionen interkommunalt politisk råd (IPR) takker Klima- og miljødepartementet (KLD) for invitasjonen til å gi innspill i høringen om ny tiltaksplan for Oslofjorden, med utsatt høringsfrist til den 15. oktober.

Ringeriksregionen IPR hilser velkommen en oppdatert, helhetlig tiltaksplan for en ren og rik Oslofjord for perioden 2026-2030. I forslag til ny plan for Oslofjorden legges det opp til nye og mer konkrete mål for arbeidet under kapittel 5, og det er vi positive til. Planen gir også en god oversikt over *bredden* av tiltak det bør jobbes med, men vi ønsker i vårt innspill å peke på utfordringer innen praktisk oppfølging fra perspektivet til en region med innlandskommuner.

Planen burde gitt tydeligere prioriteringer

Vi mener at en ny Oslofjordplan burde, basert på forurensningsregnskap og samfunnsøkonomiske vurderinger, peke ut hvilke tiltak som bør **prioriteres** for å redusere forurensningen til fjorden. I dagens plan pekes det på mylderet av tiltak som bør gjennomføres, men uten at det er tallfestet hvor mye hvert tiltak monner, vurdering av kostnadseffektivitet og hvor mye av de nødvendige utslippsreduksjonene som forventes tatt hvor (geografisk og fordelt mellom sektorer). I kombinasjon med våre kommuners nåværende økonomiske situasjon betyr det at vi er usikre på hvor vår innsats faktisk vil gjøre en forskjell.
Vi etterlyser en tydelig strategi for hvilke tiltak som må prioriteres hvor, og at tilskuddsordninger og ressurser bør prioriteres dit det monner mest. Her kan det trekkes lærdom fra Mjøsaksjonen på 70-tallet. Da skal det ha blitt satt opp en konkret, helhetlig plan om hvilke utslipp som skulle reduseres hvor og så ble planen helhetlig fulgt opp. For eksempel kan dette løses gjennom at lista over tiltak i kapittel 8 inkluderer en prioritering ut fra kostnadseffektivitet og etter hvilke som har størst effekt.

Ut fra en slik helhetlig prioritering blir det også viktig å unngå at nye, store og direkte utslipp rett til Oslofjorden som undergraver omfattende innsats og kostnader andre steder. Et eksempel er at det i NIVAs rapport om vurdering av økte utslipp fra sprengstoff-fabrikk på Hurumlandet uten kostnadsberegning kun enkelt konkluderes at: *«det økte utslippet må kompenseres med desto større reduksjoner i andre sektorer for å*

nå regjeringens mål i sin helhetlige plan for Oslofjorden."(Kilde: Rapport NIVA, 8093-2025 Potensielle miljøeffekter av økte utslipp til Oslofjorden fra ny sprengstoffabrikk)

Kravene må følge EUs reviderte avløpsdirektiv

Vi mener at kravene til nitrogenfjerning må formuleres i tråd med EUs reviderte avløpsdirektiv – ikke slik Statsforvalteren nå har vedtatt for flere kommuner og det legges opp til i handlingsplanen.

Statsforvalteren stiller krav til rensegrad der 80 prosent av nitrogenet i avløpsvannet som kommer inn på anlegget, skal fjernes.

Dette er i tråd med hovedregelen i avløpsdirektivet, som regjeringen vil innføre i Norge. Men direktivet åpner samtidig for at kravet kan stilles som et konsentrasjonskrav: Altså at det settes en maksgrense for hvor mye nitrogen som kan finnes i vannet som slippes ut fra anlegget.

På denne måten tar direktivet hensyn til at noen anlegg i perioder mottar mye fortynnet eller kaldt avløpsvann, som følge av sterk nedbør eller snøsmelting.

Jo mer fortynnet kloakken er, jo vanskeligere er det å oppnå høy prosentvis rensegrad. De biologiske prosessene som fjerner nitrogenet, går også saktere ved lave temperaturer.

Vi mener at *«et ensidig krav til 80 % rensing ikke er egnet som rensekrav, gitt de nordiske forhold.»*

Vi mener at som kommune må vi få velge mellom et prosentkrav (80 %) eller et konsentrasjonskrav (10 mg per liter). Vi mener også at vannprøver tatt ved lave temperaturer, ikke regnes med i årssnittet, slik EU-direktivet også åpner for.

Økte driftsutgifter og utslipp av klimagasser

Et krav om 80 % rensing av nitrogen vil også øke klimagassutslippene betydelig ved utslipp av lystgass. Lystgass er 300 ganger sterkere enn CO_2. Vi mener at disse to miljøhensynene må veies opp mot hverandre. Ved å velge EU sin løsning vil klimagassutslippene gå ned.

Kravet om 80 % rensekrav øker også driftskostnaden betydelig. Driftsutgifter i form av karbontilsetning (metanol) samt mere intensiv drift med overvåkning oppfølging og justering øker med rensekrav på 80 %. Dette gjør seg gjeldende ved rensegrader over 70 %, men særlig opp mot 80 %. Vi mener at kost/nyttet ikke står i forhold til hverandre.

Innlandskommuners rolle og koordinering mot regionale vannforvaltningsplaner

Som innlandskommuner forventer vi også at planen har en tydeligere avgrensning mellom forventninger til oss innlandskommuner, og forventninger til kystkommunene. En slik differensiering ville kunne øke eierskap lokalt fordi det vil oppleves som mer målrettet og rettferdig. For eksempel kunne det hjulpet for kommunikasjon om planen inkluderte kart som viser hvor ansvaret for hvilke tiltak ligger geografisk.

Ringeriksregionen

Vårt pågående arbeid med vannmiljø i vann og vassdrag gjennom våre respektive vannområder sammenfaller mye med tiltak for å bedre tilstanden i Oslofjorden. Derfor bør ny Oslofjordplan benytte disse strukturene og ha bedre koordinering og integrasjon med regionale vannforvaltningsplaner. Det er også viktig at BÅDE hver kommune direkte og via vannområdene involveres og ansvarliggjøres i tiltaksgjennomføringen.

Kostnader underdrives

I forslaget slås det fast at: *«Tiltakene i planen er ikke juridisk bindende. Ingen av tiltakene som oppfordrer kommuner/fylkeskommuner, private aktører eller andre organisasjoner til å gjennomføre tiltak, er pålegg fra statens side. Kommuner/fylkeskommuner, private aktører og andre organisasjoner kan søke om tilskudd for statlig medfinansiering. Utover tiltak statlige myndigheter selv er ansvarlige for å gjennomføre er tiltakene hovedsakelig oppfordringer til aktørene om bruk av virkemidler aktørene rår over selv.»*

For mange små- og mellomstore kommuner som våre er personellmessige og økonomiske ressurser en reell barriere for en god oppfølging av de tiltak som ligger innen kommunenes ansvarsområde. Ikke minst oppfattes det krevende med de betydelige kostnader det legges opp til innen avløpsrensing, spesielt på nitrogenrensing. Her bør forutsigbare ordninger for statlig medfinansiering på plass. Videre må det ved pålegg om nitrogenrensing sikres at løsninger som ikke gir vesentlig øking i klimagassutslipp velges, slik at ikke løsningen på ett miljøproblem skaper et annet, se også vår kommentar om nitrogenrensing lengre oppe. Kommunene bør videre kunne få utvidede muligheter til å søke om midler til arbeid med vannmiljø, for eksempel i en prosjektperiode. Så kan kommunene gå sammen om å ansette noen som skal jobbe direkte med Oslofjordrelaterte oppgaver.

Planen underdriver generelt kraftig at mange av tiltakene har betydelige økonomiske konsekvenser for kommuner og innbyggere, vi kan lese på side 42 at «*Gjennomføring av flere av tiltakene i denne planen kan føre til økte kostnader*.» Dette er en underdrivelse som ikke legger opp til gode prosesser eller resultater. Gitt det store spriket i effekt og kostnadsnivåer blir prioriteringen av tiltak og muligheter for økonomisk støtte ut ifra et helhetsperspektiv en forutsetning for at kommunene vil kunne bidra i den grad det er ønsket, jf. avsnittene lenger opp i dette høringsinnspillet.

Med hilsen

Syver Leivestad, Ordfører i Hole kommune og leder av Ringeriksregionen
Hilde Karin Vollmerhaus, Ordfører i Ringerike kommune
Morten Lafton, Ordfører i Jevnaker kommune
Andreas Kagiavas Torp, Ordfører i Krødsherad kommune
Sunni Grøndahl Aamodt, Ordfører i Modum kommune